

Юлія і Віктор Качули співають свої пісні

Волинянин Віктор Качула, випускник Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (факультет журналістики), за розподілом потрапив працювати до Криму. З 2000-го року — головний редактор Всеукраїнської загальнополітичної і літературно-художньої газети «Кримська світлиця». Заслужений журналіст України.

Пісні під гітару (вірші і мелодії) почав складати ще в лісовому технікумі (перша освіта — лісотехнічна). Згодом — строкова служба в Групі радянських військ у Німеччині, робота в районній газеті на Волині, навчання в Київському університеті, а далі — Крим. І скрізь писав пісні — їх, напевне, вже далеко за сотню, багатьом — вже по кілька десятків літ. У 2007 році з допомогою доньки Юлі до ювілею «волинської мами і бабусі» було записано перший диск авторських пісень з назвою «Може, мамо, я хоч трохи кращим світ зроблю!»

(Можна прослухати в Інтернеті — http://ukrlife.org/main/evshan/apple_ua.htm)

* * *

Юлія Качула у 2009 році закінчила факультет української філології та українознавства Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. У студентському вокальному конкурсі «Музичний олімп» зайняла I місце і стала «Золотим голосом університету».

Переможниця та лауреат численних конкурсів авторської пісні, пісенних фестивалів: «Юний композитор», «Жива музика», «Маестро», «Духовні джерела», «Співограй», «Созвездие Тавриды», «Планета зірок», «Intershow» (Польща). Організатор та ведуча газетного фестивалю-конкурсу серед читачів «Пісенна світлиця».

З 2011 р. поєднує навчання на факультеті естрадного виконавства в Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ) з підготовкою мистецьких публікацій, інтерв'ю з видатними особистостями України та зарубіжжя для газети «Кримська світлиця», які озвучує на Всеукраїнському радіо «Культура». І продовжує разом з батьком творити та записувати нові пісні.

(050) 957-84-40 kr_svit@meta.ua (067) 652-16-17

«Небо — вище там, де ми!»

Віктор Качула

Вірші. Пісні

Книга та диск із піснями
в авторському виконанні

Аудіододаток
до книги (трЗ)
Юлія і Віктор Качули
співають свої пісні

* Батькова наука	4:33
* Мамо, вічно будь!	5:02
* Яблуневий рік	4:51
* Додому	4:02
* Я душею вересень...	4:17
* Зоря	3:32
* Розминулись, розійшлись...	3:09
* Дякую тобі...	4:12
* Мрія	3:11
* Повертайтеся, лелеки	4:38
* Промайнуло літо...	4:19
* Раптовий сніг	3:42
* Здрастуй, ясен	3:21
* Я — зеркало	3:35
* Дорожня	3:46
* Каучуковые минуты	3:09
* Облака	3:17
* Вечер	3:22
* Платье новое	3:55
* Первой учительнице	3:41
* Песенка о неговорящем попугае	3:26
* Призадумался вечер	3:47
* Как этот тополь...	4:09
* О душах	4:02

Загальна тривалість звучання:

1 год. 33 хв.

Слова і музика: Віктор Качула

Аранжування: Дмитро Молчанов

У дарунок — відеокліпи «Батькова наука», «Мамо, вічно будь!», «Миролобову»

Усі права дотримано. Несанкціоноване копіювання, відтворення та розповсюдження караються законом.

Музичний компакт-диск формату трЗ.

Не підлягає обов'язковій сертифікації

Віктор Качула

Вірші. Пісні

***«Небо — вище
там, де ми!»***

Видавництво «ДОЛЯ»
Сімферополь
2013

До першої друкованої збірки пісенної поезії Віктора Качули, головного редактора газети «Кримська світлиця», заслуженого журналіста України, увійшли вірші та пісні, написані впродовж кількох останніх десятиліть. До книги додається аудіодиск із записами пісень в авторському виконанні В. Качули та його доньки Юлії.

«ЯК НЕ КОЛОСОМ – ТАК ВІРШЕМ!»

Ім'я Віктора Качули невід'ємне від бренду Всеукраїнської загальнополітичної і літературно-художньої газети «Кримська світлиця». «Хто «Світлицю» не читає, той Качули В. не знає!», — так і хочеться перефразувати крилатий лозунг «Хто «Світлицю» не читає, той комп'ютера не має!» з дитячого мовно-літературного конкурсу, започаткованого головним редактором «Кримської світлиці» Віктором Качулою, який упродовж багатьох років проводить газета на своїх сторінках.

Віктор Качула – людина творчо обдарована і творчо неспокоїна. Хіба ж тільки один мовно-літературний дитячий конкурс він запропонував юним читачам єдиної на кримських теренах україномовної газети? А пісенний, під гаслом «У тебе є пісня – до душі стежинка!» Цей конкурс вже не тільки для юних талантів, а й для усіх, хто любить українську пісню, хто її знає і сам співає. А «Кримчаночка» — конкурс духовної краси? А «Караоке у «Світлиці»? А ще ж конкурс «Мені тринадцятий минало...» до 20-річчя виходу в світ першого номера газети — з несподіваним головним призом — велосипедом (і де тільки роздобув — так само, як і ноутбук для мовно-комп'ютерного турніру!)...

Всього й не перелічиш, що доброго й корисного зробив і продовжує робити для газети, для підняття її престижу, а відтак і українського духу серед кримських українців Віктор Качула.

Дванадцять років тому – в 2000 році – В. Качула, колишній ви-

пускник найпрестижнішого вищого навчального закладу країни – Київського національного університету імені Тараса Шевченка – мужньо і беззастережно підхопив наше національне духовне знамено «Кримську світлицю» з рук свого попередника-патріота Володимира Миткалика, який надійно тримав газетний курс на духовне відродження українства поміж бурхливих штормів кримського загальнополітичного і суспільного життя дев'яностих років минулого століття, та серце якого згоріло яскравим вогнем від щоденної надлюдської напруги...

Про те, що Віктор Качула фахівець високого класу, що він майстер в журналістиці, засвідчує і присвоєне йому звання Заслуженого журналіста України, яким він по праву пишається, але якого не використовує всує. Головне для нього в журналістській роботі – аби газета й далі високо тримала творчо-професійну планку, вчасно доходила до читача, аби читач любив і шанував «Світличку», чи не єдину в своєму роді газету не лише в Криму, а й, мабуть, в усій Україні.

Як керівник і натхненник нині вже невеличкого творчого колективу (бо колись же був і великим!), як захисник і оборонець газети від чорних зазіхань і посягань на її духовні чертоги, Віктор Качула робить усе, аби рідне слово в Криму звучало вільно і розкуто.

І не лише його журналістський талант служить для духовного розквіту багатотисячної української громади Криму. Віктор Качула – це й чудовий поет. І не тільки й не просто поет, а поет-пісняр, творець музики і виконавець власних пісень разом зі своєю співучою дочкою Юлею. Цей талановитий сімейних дуєт батька і доньки Качул не раз чули наші кримські земляки-українці на різноманітних конкурсах і фестивалях рідної української пісні, не раз бачили на телевізійних передачах «Рідна хата», яку майстерно веде тележурналіст Олександр Польченко.

А нині, шановні читачі, ви маєте змогу вперше душею і серцем доторкнутися до емоційно-наснажених, дуже мелодійних і художньо довершених віршів Віктора Качули.

Зазначу, що на видання цієї поки що першої (сподіваюсь, не останньої!) збірки пісенної поезії головного редактора «Кримської світлиці» сподвигли ми, його друзі і шанувальники поетичного слова. Людина вельми скромна і надзвичайно завантажена проблемами рідної газети, Віктор Качула не переймався виданням окремою книжечкою своїх віршів. І все ж під нашим дружнім натиском автор підготував свою збірку, яку й виносить на оцінку й пошанування читацького загалу. Зазначу, що вірші Віктора Качули – то, певною мірою, продовження його журналістської творчості. Адже і в журналістиці, і в поезії основою є Слово. І в цьому сенсі показовим є програмний вірш збірки, що має назву «Батькова наука». Ліричний герой вірша, в якому легко вгадується сам автор, згадує про своє з діда-прадіда хліборобське коріння, про те, що його і діди, і батьки працювали на

землі, вирощували хліб, плакали повнозерне пшеничне чи житнє колосся. І ось, чи не вперше з великого хліборобського роду, ліричному герою судилося долею стати сівачем... рідного слова. Вибачаючись перед батьком за те, що він тепер не зможе засівати рідне поле зерном, ліричний герой запевняє, що лишився замішаним з того ж самого тіста, що й усі ми, земляки-хлібороби, що й батько, але ж його місія нині як журналіста, як поета – засівати повнозерним словом душі людей.

Батьку, я ж із твого тіста!

Скільки б хліба я зібрав!

Нащо ж ти мене до міста

Слово сіяти послав?

А засівати рідне слово випало у не такий уже й благодатний ґрунт:

От і сію в крем'яницю,

А насіння ж - золоте!

І засівання те, хоча і в крем'янистому, посушливому на рідне наше слово кримському краю все ж не пропадає марно, бо «сходить рідне слово в муках в цій далекій стороні...»

А що в муках – то тут ніде правди діти. Доводиться багато віддавати сил і духовних, і фізичних, аби з того посіяного в серцях людей зернятка-слова заколосився б у майбутньому урожай нашої збіднілої нині духовності:

Як не колосом – так віршем!

Слово першим все ж було.

Щоби більше неба, більше

Над Вітчизною цвіло!

Батьку, я ж із твого тіста!

Небо – вище там, де ми!

Бо росте наш хліб, як пісня,

Й підійма цей світ крильми!

Йому, рідному слову, Віктор Качула присвятив своє усе свідоме життя, свою кропітку щоденну працю журналіста і поета:

Ось слова – прості і пишні,

Всякі – кручені й прями,

Горді й ниці, святі й грішні,

Ось слова – зажинок мій!

Творчий зажинок поета Віктора Качули засвідчує, що література рідного краю поповниться ще однією цікавою книжкою, ще одним цікавим поетом, який уміє живописати словом, знає і вміє використовувати наше рідне українське слово задля загального добра.

Віктор Качула порушує у своїх поезіях вічні теми – Вітчизни, матері, кохання. Він упевнений, що без любові до найріднішої і найсвятішої людини на землі – матері – неможливо зробити щось добре й довговічне у цьому незатишному світі, а головне, зробити й сам

цей світ добрішим. З великою синівською любов'ю він звертається до матері:

*Мамо, мамо, —
Кличу я на цілий світ,
Мамо, мамо,
Ти пробач мені за лід.
Мамо, мамо,
Ой літа ж, як сніг метуть.
Мамо, мамо,
Ти ж у мене вічно будь!*

Хвилюючи, щемливі слова про матір. Та ще більше хвилюють вони разом із музикою до них, яку створив сам Віктор Качула. Вірші ці, що стали піснею, – не можна слухати без хвилювання. Особливо, коли її виконує донька поета Юлія Качула.

Пригадую, як на високому ювілейному святі нашої кримської Майстрині з вишивання українських рушників, Героя України Віри Сергіївни Роїк Юлія виконувала цю пісню. 95-річна ювілярка, мати дорослого сина, не могла відірвати погляду від юної красивої співачки. В її очах блищали сльози... От що таке сила слова, емоційна сила впливу його на людину.

Тема стосунків батьків і дітей невід'ємна й у вірші-пісні «Яблуневий рік». Часто-густо ще буває на світі так, що яблучка (діти!), відірвавшись від гілля (родини), заковчується далеко від яблуні, і їх нелегко зібрати до рідного порога. І тоді такі «яблучка» чомусь нагадують нам перекотиполе... Поет же у своєму вірші скликає, збирає ті яблучка, тих відірваних від родинного гілля дітей до рідного дому, до своїх батьків:

*До порога рідного
Яблука вертатимуть,
Доки біля хати їх
Яблуні чекатимуть,*

доки стоятимуть у серця на виду «Яблуня-Матуся біля хати й сивий Батько-Вересень в саду».

Поетично, образно обіграє автор оті свої яблучка. У нього – «лунко над селом процокотіли, наче коні в яблуках, літа», і «...онуки яблучками котяться в село...».

А під вітрами життєвих перемін, під впливом тих соціально-економічних вітрів, котрі намели нам немало усіякого лиха, відоме прислів'я «Яблоку від яблуні недалеко падає» у вірші набуває іншого звучання – «яблука від яблунь почали падати далеко», тому й «жити стало нам нелегко...» Тож поет і закликає усіх нас не відриватися далеко від рідної крони, а бути ближче, на відстані серця...

Цю тему малої Батьківщини, рідного краю, родини порушує поет і у віршах «Додому», «Краю мій вишневий», «Повертайтеся, лелеки».

*Я до тебе лечу,
Моя рідна земля,
І не знаю, чому
І сміюсь я, і плачу.
(«Додому»)*

*Як ти там без мене,
Краю мій вишневий?
Сняться мені, сняться
Зорі вересневі,
Небо без хмарини,
Усмішка дівчини...
Краю журавлиний –
Я до тебе лину!
(«Краю мій вишневий»)*

Ліричний герой вірша, якому судилося долею стати ще й солдатом, мріє побувати вдома, побачити, як там «волошками голубіють жита, як з криниці вода в синє небо дзюркоче!». Поетична образність В. Качули допомагає нам помічати, як «...Осінь за чубатий ясен чіплялась золотим крилом», або «Бідний клен під моїм віконцем б'є руками по змерзлих ребрах». Знаходимо у віршах й рядки, які можна по праву вважати крилатими висловами: «На добро даремно сподіватись тому, хто ступив через добро...»; «Хто хоч раз ступив через людину, той вже більше не людина сам»; «Тільки той радіти вміє, хто душею зеленіє»; «Лиш в того доля є, хто не гадає на життя своє»; «Все, що надто гарне, довго не цвіте...»; «Любов на світі цім живе, поки всміхаються їй зорі»...

Віднайде читач у збірці В. Качули і вірші високого громадянського звучання. Це, зокрема, «Пам'яті В'ячеслава Чорновола», «Другові», «Алексею Миролубову»...

Тут слід зазначити, що до збірки увійшла й частина віршів Віктора Качули, написаних ним під час служби в армії російською мовою. А служив він два роки солдатом-танкістом в Групі радянських військ у Німеччині. Ці російськомовні вірші, як і вірші, написані рідною українською, – частина його життя, його біографії... Не знали ті «глиняні божки» (вірш «Декому»), які кілька років тому хотіли рейдерським способом захопити нашу «Світлицю», скільки «цементу батькової віри» й «кременю прадідів прегордих, що тримають землю на горбу» в цій біографії замішано! Тому й піймали облизня...

Та окрім громадянського «кременю» у збірці Віктора Качули чимало лірики — щемливої, інтимної, образної, баладної, за рядками якої так і чується пісенна мелодика:

*І чому не клен я, клен зеленочубий?
Як його берізка срібногора любить!
Як його голубить нічка зореока —
О, мені б любові отакої трохи!
(«І чому не клен я...»)*

*Ясен, ясен, а вона
Не приходила? Не грілась
Під зорею? Не молилась?
Не казала, що сумна?*

(«Здрастуй, ясен»)

*Я душею Вересень, а ти?
В очі заглядаю — не вгадаю.
Русу Осінь вже давно шукаю.
Може, я тебе хотів знайти?*

(«Я душею Вересень»)

Багато гарних, цікавих, несподіваних віршів-пісень у цій збірці. Несподіваних ще й тому, що понад два десятки з них можна не лише прочитати, але й почути в пісенному авторському виконанні Віктора і Юлії Качул з вкладеного до книжки аудіодиска. Тож слухайте і читайте, відкривайте для себе поета-композитора-редактора Віктора Качулу. І нехай ця збірка буде заспівом до нових чудових віршів, до пісень, до вираженого поетичного слова.

Хай щастить Вам, Вікторе, на творчому шляху від глибокої журналістики до високої Поезії!

Данило КОНОНЕНКО,
член Національної Спілки письменників України

---

*В мене серце навпіл рветься,
Половинка — у селі...
Проростає через серце
В полі батьковому хліб...*

БАТЬКОВА НАУКА

Каже батько:
кинь той клопіт!
Заробляєш лиш синці...
Їдь до мене на роботу,
Будем сіять пшениці!

Буде толк тут і з поетів!
Та до чого ті слова?
Сам писав
в своїй газеті:
«Хліб — усьому голова».

В мене серце
навпіл рветься,
Половинка — у селі...
Проростає через серце
В полі батьковому хліб.

Батьку, я ж із твого тіста!
Скільки б хліба я зібрав!
Нащо ж ти мене до міста
Слово сіяти послав?

От і сію в крем'яницю...
А насіння ж — золоте!
Тільки щось моя пшениця
Так, як в батька, не росте.

В нього небо підпирає
Колос визрілий, тугий.
Я вже й піснею питаю:
«Батьку, чом мій хліб такий?»

Сходить рідне слово
в муках
В цій далекій стороні.
Може, батькова наука
Призабулася мені?

Може, й справді — кидать треба,
Та й туди — де вдячний труд?
Тільки ж небо, батьку, небо
Хто триматиме отут?

Ти ж мене від свого поля
В світ оцей благословив,
Щоби небо я, як долю,
За тобою підхопив.

Як не колосом — так віршем!
Слово першим все ж було.
Щоби більше неба, більше
Над Вітчизною цвіло!

В мене серце навпіл рветься,
Половинка — у селі...
Проростає через серце
В полі батьковому хліб.

Батьку, я ж із твого тіста!
Небо — вище там, де ми!
Бо росте наш хліб — як пісня,
Й підійма цей світ крильми!

*Вересень 2006 р.
Сімферополь*

ПРО СЛОВА

Ось слова, прості і пишні,
Всякі — кручені й прямі,
Горді й ниці, святі й грішні —
Ось слова — зажинок мій.

Серп в руці — а втяти страшно:
Колос й кукіль — все ж впаде.
Тут не вкосишся замашно,
Треба — вибрати святе,

Те просте, що хлібом стане,
Влучне те, що користь дасть,
Горде — що як стяг над нами,
І пряме, що не продасть.

Хто там строчить з-поза вуха
В сто газет мільйон рядків?
Нащо людям та макуха
Зі словесних остюків?

Що в снопи зіжнеш, пов'яжеш —
Буде з того й хліб такий.
Тільки хто ж спасибі скаже
За погані глевтяки?

Людам треба — паляниці,
Лиш по хлібу скажуть — свій!
Ось слова — прості і пишні,
Горді й ниці, святі й грішні —
Ось слова — зажинок мій...

*Травень 1983 р.
Факультет журналістики
Київського держуніверситету*

**МАМО,
ВІЧНО БУДЬ...**

Чи то зла,
чи, може, в душу
Снігу намело?
Щось у мене серце,
мамо,
Кригою взялось...
Я не знаю, що робити —
Марно десь іти,
Бо ту кригу розтопити
Можеш тільки ти.

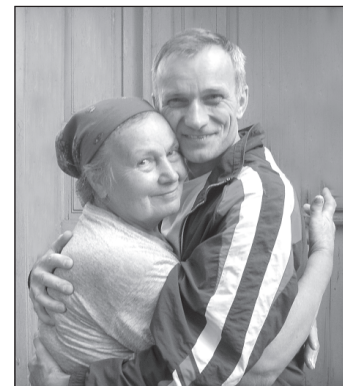
Мамо, мамо, —
Кличу я на цілий світ.
Мамо, мамо,
Ти пробач мені за лід.
Мамо, мамо,
Ой літа ж, як сніг, метуть.
Мамо, мамо,
Ти ж у мене вічно будь!

Я давно прибіг би,
мамо,
Серце б відігрів —
Замело до тебе стежку
Віхолою днів.
От і б'юся тут з снігами,
Душу в кров розбив.
Може, я в тій битві,
мамо,

Серце застудив?
В світі стільки
того снігу —
На весь світ зима.
Мамо, я з зимою тою
Б'юся недарма.
Коли серцем
від негоди
Тебе заступлю,
Може, мамо,
я хоч трохи
Кращим світ зроблю!

Мамо, мамо, —
Кличу я на цілий світ.
Мамо, мамо,
Ти пробач мені за лід.
Мамо, мамо,
Ой літа ж, як сніг, метуть.
Мамо, мамо,
Ти ж у мене вічно будь!

*25. 01. 1986 р.
Київ*

ЯБЛУНЕВИЙ РІК

Так вродили яблука, що й досі —
Яблуневий — кажуть про той рік.
Зарівняла господиня-осінь
Яблуками батьківський поріг.

Розгубилась серед саду мати,
Кличе батька, чутно аж сюди:
— Як же тому всьому раду дати?
Нащо ж стільки яблунь посадив?

Ой, котилось яблуко
До порога рідного,
До порога рідного
Та й до дня погідного.

До порога рідного
Яблука вертатимуть,
Доки біля хати їх
Яблуні чекатимуть.

Лунко над селом процокотіли,
Наче коні в яблуках, літа.
Яблуні з батьками посивіли,
Діти ж розлетілись по містах...

А у місті — яблук ніде рвати.
Тож стоять у серця на виду —
Яблуня-Матуся біля хати
Й сивий Батько-Вересень в саду.

Кажуть, жити стало нам нелегко,
І вітри нам лиха намели
Відтоді, як падати далеко
Яблука від яблунь почали.

Та чи ж варто опускати руки —
Гляньте, скільки яблунь розцвіло!
Це ж до них на літо з міст онуки
Яблучками котяться в село!

Ой, котилось яблучко
До порога рідного,
До порога рідного
Та й до дня погідного.

До порога рідного
Яблука вертатимуть,
Доки біля хати їх
Яблуні чекатимуть.

*23 вересня 2000 р.
с. Рудка-Козинська на Волині*

**ОЙ, ДАВНО Ж Я
БУВ УДОМА!**

Ой, давно ж я був удома!
Вже од города — оскома!
Од асфальту — алергія,
Від тролейбусів — невроз.

Все, жбурнув діла в корзину,
Бо ік бісу ще загину!
Кинув сидора на спину —
І до яблунь, трав і рос!

Їхать довго, їхать нудно,
Ниньки ж бо з плацкартом трудно.
Та нехай, забулись к лиху
І тролейбус, і вагон,

Бо тепер іду по полю
І вітаюся з травною,
І вклоняюся тополям,
І не вірю, що не сон.

Де ви, мамо, де ви, тату,
Бо ж гостинців є багато!
А сестричка — чом не вийшла?
І тобі є — зустрічай!

Ось тобі духи хранцузькі,
І якісь штанята вузькі.
Все — що модне, що не наше,
Все, чого в селі — давай!

Мамі — все щоб по хазяйству,
Бо не терпить марнотратства.
Ну, а батькові — а батько
Знов нічого не просив.

Ось рука — стискай до болю,
Щоб мозолі — до мозолів,
Щоби очі — просто в очі:
Здрастуй, батьку,
я — твій син!

*Вересень 1984 р.
Київ - Волинь*

ДОДОМУ...

Я до тебе лечу,
мов із вирію птах,
І не чують крилята
ні втоми, ні болю.

Знову я пробіжусь
по знайомих стежках,
Там дитинство моє,
моя радість і доля.

Я до тебе лечу,
а душа, мов дитя,
Аж навшпиньки встає —
так побачити хоче,

Як волошками там
голубіють жита,
Як з криниці вода
в синє небо дзюркоче.

Ген — за обрієм десь
чути твій голосок!
Аж здіймаються, б'ють
в серце хвилі солоні.

О, дитинства мого
золотий колосок,
Я до тебе крізь даль
простягаю долоні...

Ми під небом оцим —
колоски на полях!
Стільки золота світ
ще одвіку не бачив.

Я до тебе лечу,
моя рідна земля,
І не знаю, чому
і сміюсь я, і плачу.

Я до тебе лечу,
а душа, мов дитя,
Аж навшпиньки встає —
так побачити хоче,

Як волошками там
голубіють жита,
Як з криниці вода
в синє небо дзюркоче.

Ген — за обрієм десь
чути твій голосок!
Аж здіймаються, б'ють
в серце хвилі солоні.

О, дитинства мого
золотий колосок,
Я до тебе крізь даль
простягаю долоні...

1976 р.

Волинь, Шацький лісовий технікум

КРАЮ МІЙ ВИШНЕВИЙ...

Як ти там без мене,
краю мій вишневий?
Сняться мені, сняться
зорі вересневі,
Небо без хмарини,
усмішка дівчини...
Краю журавлиний,
я до тебе лину!

Я у снах до тебе
стежкою вертаю,
Босими ногами
по росі ступаю.
Тільки не добігти,
звідси не дістати:
Я тепер далеко,
й звать мене солдатом.

ПРИСПІВ:

Сто доріг сходив я,
бачив трохи світу,
Та ніде на світі
не знайшов привіту,
Бо одна у мене
журавлина доля —
Навесні вертатись
до рідного поля.

Я тепер далеко,
й звать мене солдатом.
Випала нам доля —
край свій захищати,
Щоб над ним світили
зорі вересневі,
І весна верталась
у сади вишневі.

ПРИСПІВ:

Сто доріг сходив я,
бачив трохи світу,
Та ніде на світі
не знайшов привіту.
Я до свого краю
лину в снах щоночі —
Там мене чекають
вишні, зорі, очі...

Як ти там без мене,
краю мій вишневий?
Сняться мені, сняться
зорі вересневі,
Небо без хмарини,
усмішка дівчини...
Краю журавлиний,
я до тебе лину!

*Вересень 1980 р.
Німеччина,
Цетхайнський гарнізон,
танковий батальйон*

ПОВЕРТАЙТЕСЯ, ЛЕЛЕКИ

Засурмили в путь лелеки.
Ой, летіти ж вам далеко...
Нащо вам чужії доли?
Зоставайтесь краще вдома!

Ой, лелеки, білі крила,
Засурмили, засмутили.
Ви ж любов взяли з собою,
Ту, що ми не долюбили.

Ой, лелеченьки, лелеки,
Ой, летіти ж вам далеко!
Повертайтеся з весною,
І з любов'ю, і з любов'ю...

Де бриніло літо сине —
Тепер бродить сум осінній.
Де блукали ми з тобою —
Там дощі тепер стіною.

Не сумуй, моя кохана,
Глянь — танцює клен багрянний!
Тільки той радіти вміє,
Хто душею зеленіє...

Ой, лелеки, білі крила,
Засурмили, засмутили.
Ви ж любов взяли з собою
Ту, що ми не долюбили.

Ой, лелеченьки, лелеки,
Ой, летіти ж вам далеко!
Повертайтеся з весною,
І з любов'ю, і з любов'ю...

1981 р. Волинь

СУМ

Із очей твоїх
Сум блакитний п'ю.
Хочеш, я тобі
І свого наллю —

Тихострунного,
Тихолистого,
Із слъозинками-
Аметистами...

Він на зорях — сум
мій настояний,
На мінор-струну
Він настроєний.

Вип'єш крапельку —
Ходиш сам не свій,
І тускнявіє
Золотистий світ.

А у тебе сум —
В небі скупаний!
Пахне сонечком,
М'ято-рутою!

Так і хочеться
Захлинутися,
Щоб до пам'яті
Не вернутися.

1975 р. Шацьк, технікум

І ЧОМУ НЕ КЛЕН Я...

І чому не клен я,
Клен зеленочубий?
Як його берізка
Срібногора любить!

Як його голубить
Нічка зореока...
О, мені б любові
Отакої трохи!

Де мені напитись
Долі голубої?
Де її шукати,
У якому полі?

Я іду до клена
Щастя позичати.
Долями своїми
Будемо мінятись.

Стану серед гаю,
Проросту у небо —
І мені вже долі
Іншої не треба.

Буду замість клена
У гаю співати,
А пісень у мене
Для берізки хватить.

Де ж мені напитись
Долі голубої?
Де її шукати,
У якому полі?

І чому не клен я,
Клен зеленочубий?
Я не так співав би,
Я щасливим був би...

1976 р. Волинь, Шацьк

МРІЯ

(Дівчатам у пісенник)

Є у мене мрія,
Золота надія,
Кароока доля
З зоряного поля.

А в тебе є пісня —
Серце стрепенулось!
Тільки, може, пізно
Я її почула?

Може, вона комусь
Вже бринить-сміється?
Вірю і не вірю —
Тільки серце б'ється...

А від серця доля
Тягнеться струною.
Чом же твоя пісня
Ходить стороною?

Може, вона комусь
Вже бринить-сміється?
Вірю і не вірю —
Тільки серце б'ється...

Є у мене мрія,
Золота надія,
Кароока доля
З зоряного поля.

А в тебе є пісня —
До душі стежинка.
З зоряного поля
Ходить там зоринка.

Ой, то ж не зоринка,
А дівоча мрія,
Що без тої пісні
Жити вже не вміє!

А від серця доля
Тягнеться струною.
Чом же твоя пісня
Ходить стороною?

Може, вона комусь
Вже бринить-сміється?
Вірю і не вірю —
Тільки серце б'ється...

*1976 р.
Волинь, Шацьк*

ПРОМАЙНУЛО ЛІТО...

Промайнуло літо голубим туманом,
Посивілі далі вже не кличуть в даль.
І пригаслі зорі в казку вже не манять.
Сіє тиха осінь золоту печаль.

Модниці-берізки
вийшли до дороги.
Клен руду чуприну
ревно береже,
Та сердитий вітер
налітає строго,
І лякає небо
гребінцем-дощем.

Відгоріли ранки, віддзвеніли роси,
По полях-стернищах марно не блукай.
Журавлині крила в далечінь відносять,
Як останню пісню, жалібно «прощай»...

Лиш одна відрада —
гай стоїть, як мрія.
Там мене десь осінь,
мов кохана, жде.
Тільки пам'ятаю,
тільки розумію:
Все, що надто гарне,
довго не цвіте...

*Вересень 1978 р.
Волинь*

РАПТОВИЙ СНІГ

Ще лист рудий між гіллям тлів,
Ще зорі в небі проглядались,
Та відчувалось, відчувалось —
Пожар осінній відгорів.

Що мало бути, те пройшло —
В природі все і завжди ясно.
Та осінь за чубатий ясен
Чіплялась золотим крилом.

Хотіла ще хоч день, хоч мить
Горіти, жити, не згасати!
І нам здавалось: зачекати
Ще треба трохи до зими.

Ми може б ще сюди прийшли,
До недотлілої тополі —
Зігріти душі захололі
Біля осінньої золи.

Та ранок сріблом засіяв:
Під снігом осінь тихо гасне...
І посивів від горя ясен,
Немов відчув все те, що й я...

*1978 р.
Волинь*

ЗИМОВЕ

Чи прийде колись ранок світлий
У печаль мою сніжно-сиву?
Скільки можна під стогін вітру
Роздратовану слухать зиму?

Скільки ще виглядати сонце
І очей твоїх синє небо?
Бідний клен під моїм віконцем
Б`є руками по змерзлих ребрах.

І у мене замерзло серце,
На душі — голубий іній.
Ти на зиму мою не сердься,
Бо ми з нею — давно вже рідні.

Ти моєї зими не бійся,
Ми вже з нею дуєтом тужим.
... То не холод бринить в цій пісні,
Просто тут самотньо дуже...

А зима ця — не подарунок,
Намела кучугур — до сонця!
Б`є руками по ребрах-струнах
Змерзлий клен під моїм віконцем.

Чимось клен той на мене схожий —
Непригорнуто-сумовитий.
Щоб до тебе прийти — не може
Заметіль цю переступити.

І у мене замерзло серце,
На душі — голубий іній.
Ти на зиму мою не сердься,
Бо ми з нею — давно вже рідні.

Ти моєї зими не бійся,
Ми вже з нею дуєтом тужим.
... То не холод бринить в цій пісні,
Просто тут самотньо дуже...

1978 р.

ВТЕЧА

Забіжу десь далеко-далеко,
Буде серцю наміряно легко,
Буде неба криниця глибока
Голубіти у душу широку.

Золотітиме сонце у долю!
І не буде ні смутку, ні болю.
Шепотітиме вітер зелений
Лиш для мене, для мене, для мене.

ПРИСПІВ:

Прощавайте, не гнівайтесь, люди —
Утечу від образ і облуди.
Забіжу аж до сонця, до неба,
Та чи зможу втекти я від себе?..

Забіжу десь далеко-далеко,
Де до неба торкнутися легко.
Де замріяний вітер зелений
Виглядає давно вже на мене.

Там немає ні смутку, ні болю.
Заглядає там сонце у долю.
Тільки хто мені скаже на світі:
Де ж те небо, те сонце, той вітер?

ПРИСПІВ:

Прощавайте, не гнівайтесь, люди —
Утечу від образ і облуди.
Забіжу аж до сонця, до неба,
Та чи зможу втекти я від себе?

1981 р. Волинь

Я ДУШЕЮ ВЕРЕСЕНЬ...

Я душею Вересень, а ти?
В очі заглядаю — не вгадаю.
Русу Осінь вже давно шукаю,
Може, я тебе хотів знайти?

Гострий погляд, бистрий злет брови —
Я таких очей іще не знаю!
І не відав, що вони бувають
Кольору осінньої трави.

В ту траву душа моя летить
Яблуком од смутку перестиглим.
Може, я ще встигну, я ще встигну
Вереснем в той погляд прорости?

Може, на порозі самоти,
За яким зима вже недалеко,
Ми, немов із вересня лелеки,
Зринемо у вирій — я і ти...

Я душею Вересень. А втім —
Всі ми в цьому світі вересневі.
І колись до кожного, будь певен,
Прийдуть дні осінні золоті.

Прокурличуть в небесах роки,
Й так тобі захочеться злетіти —
Зачепитись за вершечок літа
Хоч би літом бабиним тонким!

Та в траву душа уже летить
Яблуком од смутку перестиглим.
Може, я ще встигну, я ще встигну
Вереснем у вічність прорости?

Може, на порозі самоти,
За яким зима вже недалеко,
Ми, немов із вересня лелеки,
Зринемо у вирій — я і ти...

Ти прийшла, ти мусила прийти —
Осене, любове моя пізня!
То чому ж така сумна ця пісня...
Ти прийшла, та хто душею ти?

Я душею Вересень, а ти?..

1981 р.
Волинь

ДЯКУЮ ТОБІ...

За сум, за щем,
за крик, за плач, за біль —
За все, за все я дякую тобі...

Чому за сум?
О, той хмільний напій
Ти доливала щедро
в келих мій.

Чому за щем?
Бо так душа щемить,
Коли згадаю,
що й тобі болить.

Чому за крик?
Бо крик твоїх очей
Мені порвав
спокій усіх ночей.

Чому за плач?
Бо плачемо разом
І ти над злом,
і я над тим же злом.

За сум, за щем,
за крик, за плач, за біль —
За все, за все
я дякую тобі...

Чому за біль?
Бо бачу я тепер:
В мене — за тебе,
в тебе — за себе:

І сум, і щем,
і плач, і крик — мовчи!
Тепер я знаю —
біль мене навчив.

Тепер я бачу глибше,
ніж колись.
А ти — дивись,
на себе лиш дивись.

В собі усього світу
не знайдеш.
А ти ж молилась —
для мене живеш.

...За сум, за щем,
за крик, за плач, за біль —
За все, за все
я дякую тобі.

А пісню цю
тобі дарую я
За те, що ти, нарешті,
не моя...

*1 серпня 1982 р.
Волинь*

СПОВІДЬ

(Вправа з антонімами)

Була Вона, а сповідаюсь — Вам.
Чому не Їй? Вона ж була, не стерти.
Вона була, і зараз є, десь там...
Вона живе, а я зарікся вмерти.

І я помер: для щему навесні,
Для слів палких, для поглядів...
Молитись!

І раптом — Ви. О, радосте! Мені
Так захотілось ще раз народитись!

Воскреснути! Воздатись! Вознестись!
Хоч не святий я —
грішний до загину,
Та нащо ж долю зразу — на хрести?
І нащо хрест отой —
собі на спину?

Перемололось все: добро і зло.
Зостався біль, як кара, над душею.
Вона була.
То мене не було!
Я був сліпий під Чорною Зорею.

Я був сліпий...
А хто з вас зрячий був,
Коли спинався за ворота раю?
Хто під зорею себе не забув?
Хто ж знав, що й зорі
чорними бувають?

Була Вона,
а сповідаюсь — Вам.
Чому не Їй?
Вона ж була, не стерти.
Вона була, і зараз є,
десь там...
Вона живе...
І я живу,
бо впертий!

Бо раптом — Ви!
А очі — голубі,
Як дві зорі.
І як тут не воскреснеш?
Ні, жить на світі
все-таки чудесно,
Коли зірки
всміхаються тобі!

1982 р. Київ, журфак

**ЗДРАСТУЙ,
ЯСЕН...**

Здрастуй, ясен! Не впізнав?
Не згадав ти мене, друже?
Я ж той хлопець осоружний,
Що до тебе наїжджав!

Пригадай-но: осінь, ніч,
Зорі — як вони світили!
На тебе тоді дивились
Із трави дві пари віч.

Ти зітхав, ти ревнував,
Кидав листом поруділим.
Ну, а ми, як лист, горіли.
Ясен, ясен, я ж не знав...

Відгоріли, в серці щем.
Облетіли, все даремно...
Ти, я бачу, вже зелений,
Ну, а я — осінній ще.

На душі, як на гілках,
Ще горить той лист пекучий,
І цілунки ті жагучі
Ще, мов рани, на устах.

Ясен, ясен, а вона
Не приходила? Не грілась
Під зорею? Не молилась?
Не казала, що сумна?

Не було... Котрий вже день.
Ясен, друже, я благаю —
Ти гукни мене до гаю,
Як сюди вона прийде.

Я з далекого села
Прилечу, як Лель, бо знаю:
Хто любив, той пам'ятає,
Де його любов цвіла...

На душі, як на гілках,
Ще горить той лист пекучий,
І цілунки ті жагучі
Ще, мов рани, на устах.

І летить душа, летить
Літом бабиним в ту осінь,
Де любов моя ще й досі
Павутичкою бринить...

1983 р. Волинь

РОЗМИНУЛИСЬ, РОЗІЙШЛИСЬ...

І чого воно у нас,
Доле, так все склалося,
Що з тобою стільки раз
Ми все розминалися?

Розминулись, розійшлись,
На путі не стрінулись.
А літа собі неслись,
Та крізь серце — стрілами.

А літа собі неслись,
Обізвались стогоном:
— Як же, доленько, жили
Ми одне без одного?

Як же так, що ми — жили?
Хто ж без долі виживе?
По чужих стежках брели,
Все боялись — виженуть.

По чужих стежках брели,
В ногу йшли з немилими.
А літа собі неслись,
Та крізь серце — стрілами.

І тепер тобі свій біль —
Не скажу, а виплачу:
В мене в серці стільки стріл,
Що, боюсь, не вибачиш.

В мене в серці стільки ран,
Що все серце — раною.
Зможеш, доленько моя,
У рани бути коханою?

... І чого воно у нас,
Доле, так все склалося,
Що з тобою стільки раз
Ми все розминалися...

29. 12. 1984 р.

Я ВЧОРА ВМЕР...

Я вчора вмер — ніхто так не вмирав,
Бо я не вмер, а мовби розділився:
Нас два було — один свічу тримав,
А другий збоку на свічу дивився.

А віск шкварчав і пальці обпікав.
Застигли всі в німій страшній напрузі.
Творили траур недруги і друзі,
А я тебе між ними виглядав.

Прийдеш чи ні? А як прийдеш — то як?
Йй-Богу, я отак і справді вмер би,
Бо щоби жить, мені, кохана, треба
Перш знати — що для тебе смерть моя!

*1994 р.
Київ*

ЗОРЯ

*(Намхненниця і співавтор
— Юля Качула)*

Сумує вечір за вікном,
І місяць човником печалі
Доплив до серця мого знов,
До мого серця знов причалив.

А ти блукаєш вдалині,
Кричиш зболілою душею.
Так захотілося мені
Для тебе в небі стать зорею.

Поглянь —
У небо вічне це поглянь,
Серед зітхань, серед вагань
Для тебе в небі я зорію.

Лиш знай —
Серед блукань, серед чекань,
Що то не зорі світять нам, —
То сяють в небі наші мрії.

Журливий човник мій пливе,
Гойдається у небі-морі.
Любов на світі цим живе,
Поки всміхаються їй зорі.

Поглянь у небо, посміхнись —
Воно аж світиться любов'ю!
Вір, що під небом цим колись
Ми ще зустрінемось з тобою!

Поглянь —
У небо вічне це поглянь,
Серед зітхань, серед вагань
Для тебе в небі я зорію.

Лиш знай —
Серед блукань, серед чекань,
Що то не зорі світять нам, —
То сяють в небі наші мрії.

*Вересень 2010 р.
Сімферополь*

ДЕКОМУ...

Чи то я вже в Господа
повірив?

От — якась молитва
на губах:

Боже, подивись,

які ми сірі,

І подумай —

нащо гнув горба?

Гнув та сходив

божими потоми,

А до чого? Маєш що еси?

Мабуть, Боже,

на свого Адама

Ти не тої глини замісив.

Чи води не тої наносили

На заміс архангели святі?

Бо ж дивись —

півсвіту заплодили

Все не ті!

Не ті! Не ті!

Не ті!

Десь взялись

фаянсові зануди,

Десь вродились

глиняні божки,

Наступили світові

на груди —

От чого у світу

дух важкий!

Сірий зад

вельветою прикрили,

Ні ума, ні гордості, ні діл.

Та невже і мене

замісили

На отій застояній воді?!

Та невже і я —

по вуха сірий?

Та хіба ж фаянсовий? Хіба?!

Чи цементу батькової віри

В мій заміс Господь

не підсипав?

А кременю прадідів прегордих,

Що тримають землю на горбу?

Ні, Всевишній,

виліпив ти добре,

Тільки ж глину...

випалить забув!

От і киснем, сірі,

на настилах.

От же кожен й труситься,

як пес,

Щоб, бува, дощем не підмочило,

Чи на сонці щоб не репнуть десь.

А Господь як є, то таки дужий,

Ти ж дивися, що за штуку втяв:

Слухай, як видзвонюють

ті душі —

Ті, що обпалилися життям!

1983 р. Київ, журфак

ДРУГОВІ

Другу друг не гавкатиме в спину...

Брате мій! Кричу твоїм очам:

Хто хоч раз ступив через людину,

Той вже більше не людина сам!

Брате мій, — людино! — зупинися

І хоч раз оглухни від думок:

Чи на комусь тінню не лишився

Твій сліпий, як десять тіней, крок?

Хоч сліпий — оглянься, заклинаю,

Поки ти іще для когось брат!

Ми в житті, буває, так ступаєм,

Що життя стає — як крок назад.

Рвем вперед, а горизонт — позаду.

Кігті рвем, а поступу — нема...

Що то значить — в чорній призмі зради

Хоч би раз себе переламать.

А назад же мусиш знов ламатись,

Бо волає совість, як огром:

На добро даремно сподіватись

Тому, хто ступив через добро!

От і думай, брате, от і горбся,

Доки серце вилічить сліпе:

Тільки раз ступивши через когось,

Скільки ти ступив через себе?

Брате мій, я в серці тебе маю.

Ти послухай мого серця, брат:

Деколи ми так вперед ступаєм,

Роблячи, де треба, крок назад...

1983 р. Київ, журфак

ПАМ'ЯТІ ВЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

Найлегше знову
все звернуть на долю
і ще сто літ
потилицю шкребти:
чи на «Тойотах»
возять нині волю,
а чи до неї
пішки треба йти?

А доля — що: дві сили —
світла й чорна
ведуть по світу
кожного із нас.
Одна несе
у вічність
стомоторно,
а друга — ставить
поперек «КамАЗ».

Якби ж то знати вчора,
а не завтра,
що він для нас
мостив собою путь,
хіба в думках
не виставили б варти
на тім шляху,
де волю провезуть?

Та у одних, як завше,
хата скраю.
А іншим скраю
навіть не стели —
трибуну запрягли
та й поганяють!
Вкраїну ж з віку в вік
тягли воли.

...Його душа
загальмувала з болю
та й завернула
на Чумацький Шлях...
Вже стільки там,
на небі,
Чорноволів,
що скоро стане
пусткою
земля...

*Квітень 1999 р.
Сімферополь*

ДОРОЖНАЯ

Я на трассе стою.
Убежал мой автобус.
Бывает.
Не беда, не впервой,
я такой, я привык
не грустить.
Ну, а мимо меня
лимузины-авто
пролетают:
тормозни, землячок!
Видит Бог —
нам с тобой
по пути!

Голосую, машу
и рукой и душой —
как платочком.
У обочины жмусь,
трепещу лепестком
на ветру.
А машины летят,
фешенебельные оболочки
Тех, кто там, что внутри
уцепились,
упали на руль.

Я стою, а они
под себя подминают
пространство,
только шины шуршат
да бензиновый вьётся дымок.

Как же так! Где же ты –
сей земли человеческое
братство?
Я, выходит, не брат,
коль в поток этот
влиться не смог?

Значит, вам я не свой,
коль стою сиротой
у дороги?
Вам на это плевать
глубоко, далеко
и всегда.
Ну, а как же закон –
вот шофёрский закон
этот строгий —
тормозить, выручать,
если видишь —
на трассе беда!

Разве то не беда,
что мы в этой дороге —
машины?
Не трагедия ли,
что жалеем в пути
тормоза?
Обгоняем, летим,
наступаем друг другу
на шины,
не успев заглянуть
тем, что сзади остались,
в глаза.

Может, кто в поворот
не вписался,
презрев осторожность,
и вцепился душой
в придорожный
безжалостный столб.

И теперь вот вопит
на обочине
знаком дорожным:
— Здесь крутой поворот,
осторожно,
не надо за сто!!

Только шины шуршат.
Жизнь летит
лимузином по трассе,
за судьбою судьба.
И на все шоферюги
плюют!

... Наконец-то вдали
мой автобус родной
показался.
Подошёл, подобрал
бесколёсную душу
мою.

*1987 г.
с. Софиевка,
Крым*

О ДУШАХ

Как этот мир нам
души изувечил,
Что мы друг в друге
видим только грим!
Без грима, просто так,
по-человечьи
Давай с тобой
хоть раз поговорим.

По-человечьи,
без ослячьей чуши,
Змеиных взглядов,
крокодильих слез,
В которые мы прячем
наши души,
Чтоб не совали
в наши души нос.

А то ведь влезут
прямо с сапогами,
И — ну плясать
в святилище чужом.
Не бойся,
к твоему святому храму
Я подошел, как видишь,
босиком.

И вот стучусь
в придуманные двери, —
Твой верный грим
от злого сапога.
Неужто не заметишь,
не поверишь,

Что в этот раз
к тебе пришли не лгать?
Неужто не услышишь,
не откроешь,
Ответом-псом
прогонишь от ворот?
А если то, что прогнано, —
святое?
Не веришь,
что оно среди нас живёт?

— А я вот верю! —
сердце прокричало, —
Так верю в правду
твоего лица!
Ведь в каждом есть
хорошее начало,
И каждый ждёт
хорошего конца.

Пусть то начало
гримом залепили,
Но жизнь —
она смывает грим любой.
Почаще б только люди
говорили
Друг с другом так,
как я хочу с тобой!

По-человечьи...

1983 г.

Киев, журфак

РАЗГОВОР С ЗЕРКАЛОМ

Зеркало,
скажи мне, чистое,
ответь мне, светлое:
легко ли зеркалом
быть на свете?

Как тебе
живётся, зеркало,
среди нестеклянных нас,
среди незеркал?

Зеркало,
ведь ты же хрупкое,
ведь ты ж стеклянное,
а люди ходят кругом,
как камни.

Зеркало,
а взглядом каменным
тебя никто еще
не разбивал?

Что же ты
умолкло, стёклышко?
Не слышно голоса,
одна душа
за стеклом немая.

Смотришь ты
глазами чистыми
на непрозрачный мир,
на мир людей.

Что ж ты нам
не скажешь, зеркало,
чтоб мы, как зеркала,
все говорили
друг другу правду.

Может быть,
тогда бы не было,
тогда бы не было
вокруг камней...

Зеркало,
ты столько видело.
Скажи, желанное:
ну где берутся
те люди-камни?

Мрачные,
и непрозрачные,
и то, что думают,
не говорят.

Как же ты
в том мире каменном
осталось зеркалом,
Как не разбилось ты,
не померкло?

Зеркало,
легко ль быть
зеркалом,
когда булыжником
в тебя глядят?

Что же ты
умолкло, стёклышко?
Не слышно голоса,
одна душа
за стеклом немая.

Смотришь ты
глазами чистыми
на непрозрачный мир,
на мир людей.

Что ж ты нам
не скажешь, зеркало,
чтоб мы,
как зеркала,
все говорили
друг другу правду.

Может быть,
тогда бы не было,
тогда бы не было
вокруг камней...

*1985 г.
Киев, журфак*

Я — ЗЕРКАЛО...

Я – зеркало, ты – зеркало,
И все мы – из стекла.
Друг в дружке отражаемся,
Как будто в зеркалах.

Друг в дружке отражаемся,
Вот этим и живём.
Ведь только в отражениях
Себя мы узнаём.

Я – зеркало, ты – зеркало,
Сплошной зеркальный круг.
Друг в дружке отражаемся,
Кто в круге – тот и друг.

Но стоит только вышагнуть
Кому-то за изгиб –
Уходит отражение,
А кто ушел – погиб...

Сородичи зеркальные!
Собратья по стеклу!
Чтоб нам шаги печальные
Не дать протопать злу,

Мы как хрусталик зрения,
Как огонёчки свеч
Друг дружки отражения
Должны в себе беречь!

Я – зеркало, ты – зеркало,
И все мы – из стекла.
Друг в дружке отражаемся,
Как будто в зеркалах...

1985 г. Киев, журфак

**ДУША ЛЮДСКАЯ —
ТОТ ЖЕ ДОМ...**

Душа людская — тот же дом:
Здесь рады, там — не принимают.
И мы всю жизнь туда идём,
Где нас хоть в чём-то понимают.

Ты потому не плачь душой,
Крепись, мой сероглазый Боже,
Когда однажды домик твой
Знакомый стук не потревожит.

Нет, я к другим не обернусь.
Зачем? Ведь это ж путь обратно.
Я просто молча удалюсь
Туда, где место непонятым.

Но, Бога ради, мой кумир,
На миг хоть оторвись от грусти:
Неужли ты в тот дальний мир
Меня непонятым отпустишь?

Ведь я зачем-то приходил
На этот свет, да будь он проклят!
Ведь ты ж зачем-то на пути
От моего возникла вопля?!

А если это Бог? Да, Бог!!
И ты — ответ на все вопросы.
Куда ж ты гонишь мой челнок?
Ведь в нём — ни паруса, ни весел.

А ты не хочешь быть веслом...

А я куда-то уплываю...

Душа людская — тот же дом:
И мы всю жизнь туда идём,
Где нас хоть в чем-то понимают...

2. 06. 1985 г. Киев, журфак

НАДЕЖДА, ВЕРА И ЛЮБОВЬ

Не жалею, а открываюсь
Глазам твоим, как крест, святым,
И, как на исповеди, — каюсь,
И сердцем трепетным вбираю
Надежды дым, ладанный дым...
Надежды дым...

Пойми меня, мне очень важно!
Прости меня, я грешен был,
Но не был я в душе продажным,
И жизнь, всю жизнь свою бродяжью
Тебя одну, как жизнь, любил.
Как жизнь, любил...

Мелькали жизни перекрёстки.
Я счастья ждал, имел беду.
Манили призрачные блёстки,
А мне казалось — это звезды.
Но верил я в свою звезду!
Но верил я...

Гляжу в глаза, как крест, святые,
А сердце рвётся: позови!
Молюсь — разбитый и бессильный.
Помогут ль мне святые силы
Надежды, Веры и Любви?

Не жалею, а открываюсь...

1983 г. Киев

У МОРОЗНОГО ОКНА

Опять на улице завьюжило,
И у морозного окна
Я греюсь мыслями о суженой,
Стихи пишу ей дотемна.

Даль изморожена, заснежена,
И лето где-то за горой...
А я так жду кусочек нежности
В конверте, пахнущем весной.

Опять все письма перечитаны,
И пересказаны опять.
Все те местечки пересчитаны,
Где пишешь ты — «Люблю тебя...»

Все те местечки перетроганы,
Перецелованы душой,
И все с души печали прогнаны
Твоей волшебною рукой.

И вновь увидено, припомнено,
Как мы вдоль осени бредём...
Опять душа моя наполнена
Тобой. Стихами. Сентябрём.

*1979 г.
Германия*

ВЕЧЕР

За окошком вечер синий,
Синий иней на осине.
Рыжий месяц,
как котёнок,
Прыгнул мне на подоконник.

Я гляжу куда-то в вечность,
А глаза полны тоскою.
Ты мне душу тронул, вечер,
Фиолетовой рукою

Только лучше бы не трогал,
Не навеивал сомненья:
У моей любви далёкой
Очень мало сожаленья.

Я душой вбираю зиму,
Я одной страдаю раной:
Уж я ль больше нелюбимый?
Уж я ль больше нежеланный?

За окошком синий вечер
Разжигает звёзды-свечи.
Что ж ты, вечер, друг сердечный,
Сердце мне поджег, как свечку?

Я опять увидел тучи,
Боль разлуки, грусть прощанья.
Бьётся в сердце горький, жгучий
Огонёк воспоминанья.

Только лучше бы не помнить,
Не болеть былою болью.
Я себя тобой наполнил,
Ну, а ты, а ты — ты мною ль?

Я душой вбираю зиму,
Я одной страдаю раной:
Уж я ль больше нелюбимый?
Уж я ль больше нежеланный?

1979 г.

Цетхайн,

Группа советских войск в Германии

ПРИЗАДУМАЛСЯ ВЕЧЕР...

Призадумался
синий вечер.
Росы светлые
грустью жгут.
Чьи-то на небе
звёзды-свечи,
Только я свою
не зажгу.

Разуверился
в счастье звонком.
Бурей вздыбилась
злая жизнь.
Пой мне, ноченька,
долго-долго,
Сказку звёздную
расскажи.

Призадумался
вечер синий,
Клёны с шапками
набекрень.
Ах, каким бы я
был счастливым,
Если б сбросить мне
с сердца тень.

1978 г.

ОБЛАКА

Дни плывут, как облака,
Далеко — издалека.
Между мною и тобой
Стали белой пеленой.

ПРИПЕВ:

Но верю я, что любовь сильна!
Но верю я, что любовь одна,
Что есть на свете любовь одна,
Которой сердце свое отдам.
Пусть между нами дожди, ветра,
Пусть между нами метут снега,
Но верю я, что придёт пора
Быть вместе нам!

Снятся мне твои глаза.
Сердце бедное в слезах.
Неужели на века
В этом небе облака?

ПРИПЕВ.

Эту жизнь ты не брани!
Облака плывут, как дни.
Мы на этих облаках
Улетим — в руке рука!

ПРИПЕВ.

1978 г.

ПЕРВОЙ УЧИТЕЛЬНИЦЕ

Где-то там —
за годами-вёрстами,
За дождями, снегами,
вёснами —
Навсегда отзвенел
серебрянно
Незабвенный мой первый класс.

Только помнится сердцу,
помнится
Та девчонка за партой,
скромница.
И учительница
первая,
Что улыбкой встречала нас.

Мы тебя называли мамою,
Самой лучшей на свете мамою!
И от жизненных непонятностей
Убегали к тебе гурьбой.

Ты и правда была нам мамою,
Доброй, близкой, родной,
желанною.

До сих пор мне, как песня,
слышится

Голос твой...

Голос твой...

Голос твой...

Дни летят чередою вечною,
Нам так нравится быть
беспечными.
Жизнь для нас,
как учебник пройденный:
Всё в ней кажется по плечу.

Но порою судьба
внезапные
Нам устраивает
экзамены.
Вновь тогда
первоклашкой маленьким
Я к учительнице лечу.

Мы тебя называли мамою,
Самой лучшей на свете мамою!
И от жизненных непонятностей
Убегали к тебе гурьбой.

Ты и правда была нам мамою,
Доброй, близкой,
родной, желанною.
До сих пор мне, как песня,
слышится
Голос твой...
Голос твой...
Голос твой...

*1979 г.
Цетхайн, Германия*

КАК ЭТОТ ТОПОЛЬ...

Как этот тополь под окном —
Живу, утихший
и грустящий,
Воспоминая о былом,
Живой мечтой о настоящем.

Как этот тополь на ветру —
Роняю душу
с листопадом.
Мне этот тополь — брат и друг,
Я под окном стою с ним рядом.

Как этот тополь, берегу
Последний лист
на ветке сердца.
Как звёзды — листья на снегу,
Нам их теплом уж не согреться.

Как этот тополь, верно жду
Шальной весны,
хмельного лета,
Чтобы опять свою звезду
Качать на ветке до рассвета...

Как этот тополь под окном...
Как этот тополь на ветру...
Как этот тополь...

*3. 01 1980 г.
Группа советских войск в Германии*

КОМБАТУ

Я пел о разлуке,
тоске и закатах,
Тянул из гитары
за песнею песнь.
Вдруг совесть шепнула мне —
спой о комбате.
И сердце в тот миг
отчеканило — есть!

И вот говорю —
мне лукавить не надо,
А прямо от сердца —
спасибо, комбат,
За то, что так прост
и понятен солдатам,
За то, что тебе
так понятен солдат.

Кудрявить не стану
словесной игрою —
Товарищ майор,
в испытаньи любом
Скажи только слово,
взмахни лишь рукою —
И мы за тобою
пойдем напролом!

И в огненном смерче
сгорать мы готовы,
Прикажешь —
и мертвые бросимся в бой!

Комбат наш железный,
одно только слово —
И всё мы сумеем
рядом с тобой!

... Мы скоро уедем,
свой срок отслужили.
Так трудно теперь
от себя отрывать
Всё то, чем два года
дышали и жили,
Чего не забыть,
из души не убрать.

И, горечь глотая
в минуту прощанья,
От трепетного
батальона сердец,
Я тихо скажу —
не комбат, до свиданья,
Я просто скажу —
до свиданья, отец!

...Я пел о разлуке,
тоске и закатах,
Тянул из гитары
за песнею песнь.
Вдруг совесть шепнула мне —
спой о комбате.
И сердце в тот миг
отчеканило — есть!

*1980 г.
Германия, армия*

**АЛЕКСЕЮ
МИРОЛЮБОВУ —
устоявшему,
несмотря ни на что...**

Всё никак не отоснится,
Не уймётся этот сон.
Продираясь сквозь ресницы,
Ночью в душу лезет он.

И опять тот парень строгий
Надо мной стоит, как Бог.
Как же так?
Ведь — ради Бога! —
Я же знаю: он — без ног!!!

Видно, так судьбе угодно,
Чтобы мучил меня сон,
Что не он — а я безногий,
Я — калека, а не он...

Вот и корчусь я в постели,
И дышу — и не дышу.
Он стоит, и ноги целы,
Я — истерзанный лежу.

И опять летит граната
Из «зелёнки» в мой «КамАЗ»!
И оторванной пяткой
Я достать пытаюсь газ!!

Видно, так судьбе угодно,
Чтобы мучил меня сон,
Что не он — а я безногий,
Я — калека, а не он...

А потом, в палате белой
От наркоза я бегу,
Но отрезанным коленом
Оттолкнуться не могу!
Вот и корчусь, как обрубок,
И ору — мат-перемат!!
Будто там, в «КамАЗе»-«труп»,
Мои ноженки горят!

Не мои!! Я это знаю!
Не мои!! Да это ж сон!
Я с ногами просыпаюсь,
Ну, а он?.. а он?.. а он?
Он опять, тот парень строгий,
Над моей душой встал,
Чтобы я хоть ночь — безногим —
За него откантовал!

Может, он, пока затея
Эта будет сниться мне,
На моих ногах сумеет
Пробежаться хоть во сне.
Пусть ему — да ради Бога! —
Пусть придёт хотя бы в сон,
Что не он — а я безногий,
Я — калека, а не он!

Вот и корчусь я в постели,
И дышу — и не дышу.
Он стоит, и ноги целы,
Я — истерзанный лежу.

И опять летит граната
Из «зелёнки» в мой «КамАЗ»!
И оторванною пяткой
Я достать пытаюсь газ!..

...Всё никак не отоснится,
Не уймётся этот сон.
Продираясь сквозь ресницы,
Ночью в душу лезет он.

И опять тот парень строгий
Надо мной стоит, как Бог...
Я ему дал на ночь ноги,
Я хоть так ему помог...
Я ему дал на ночь ноги —
Что ещё я
сделать мог?..

1989 г. Симферополь

ПЕСЕНКА О НЕГОВОРЯЩЕМ ПОПУГАЕ (и не только о нём...)

Жил да был
в уютной клетке
Попугай породы редкой.
Той породы, что отлично
И поёт, и говорит.
А у нас — ни то, ни это:
Третье лето, третье лето
Он, уставившись в окошко,
Лишь загадочно молчит.

ПРИПЕВ:

Не поётся птичке в клетке,
Не поётся птичке в клетке,
Потому что в клетке
не летается.
Снится ей звезда на ветке,
В звёздных пёрышках соседка —
О такой подружке
лишь мечтается...

Так и люди-человеки:
Жизнь для них порой, как клетка,
Где под стражей держат душу
Неулыбчивые дни.

И не вырваться из ада.
А спасенье — вот же, рядом!
Вот она, звезда на ветке —
Только руку протяни!

ПРИПЕВ.

Не унять нам
птичьей грусти.
Может, мы её отпустим?
Может, мы... себя отпустим?
Стоит лишь крылом взмахнуть —
И вспорхнёт душа, как птица,
К той звезде, что столько снится!
Иногда для счастья клетку
Надо просто распахнуть...

ПРИПЕВ:

Не поётся птичке в клетке,
Не поётся птичке в клетке,
Потому что в клетке
не летается.
Снится ей звезда на ветке,
В звёздных пёрышках соседка —
О такой подруге
лишь мечтается...

1996 г.

Симферополь

ПЛАТЬЕ НОВОЕ

(Дівчатам у пісенник)

Я сегодня платье новое надела,
Над прической целый вечер просидела.
А ты ни разу не взглянул,
А ты ни разу не взглянул,
А ведь понравиться тебе я так хотела.

Я сегодня танцевала, как умела.
Приглашали меня парни то и дело.
А ты ко мне не подошел,
А ты ко мне не подошел,
А ведь с тобой потанцевать я так хотела.

Говорили парни ласково и смело:
Ты у нас сегодня — просто королева!
А ты ни слова не сказал,
А ты ни слова не сказал,
А ведь услышать голос твой я так хотела...

Я не плакала, смеялась — всё стерпела.
А домой пришла — и до утра ревела.
И ты наверное не спал,
Другую где-то целовал,
А я любви твоей, чудачка, захотела...

Я давно своей бедой переболела,
И сегодня платье новое надела!
И этот мир танцует вновь,
И я найду свою любовь —
Я для тебя, любимый, песню эту пела!

1980 г.

КАУЧУКОВЫЕ МИНУТЫ

Как это время растянулось —
Как будто к ночи день прилип!
Я не пришел, ты не вернулась,
Длиной в разлуку — этот клип.

Налипли мысли паутиной
На жизни пыльный циферблат.
И время тянется резиной,
И стрелки — указатель в ад!

Гоню те стрелки! Гну! Толкаю,
Душой натужась и хрипя.
И сердце бьётся, помогает
Считать минутки до тебя.

Каучуковые минуты —
Сродни резиновым часам.
А стрелки — умершие будто, —
Хоть не показывай глазам.

Распят на этих стрелках кто-то.
Да это ж я! Рву в крике рот!
Но — оборот за оборотом —
Всё ж продвигаемся вперед!

Гоню те стрелки! Гну! Толкаю,
Душой натужась и хрипя.
И сердце бьется, помогает
Считать минутки до тебя.

*30. 04. 1986 г.
Симферополь*

СУД ЛЮБВИ

Итак, задумано,
загадано —
влюбиться!
— Остановись, безумный, —
крикнули с толпы.
Нет, коль загадано —
нельзя остановиться.
Коль уж задумано —
дак так тому и быть!

Итак, задумано, —
но это не решенье.
А что ж вы думали:
сказал — и посему?
Нет, подаем
мечту на рассмотренье
ДУШЕ, УМУ
и СЕРДЦУ своему.

И вот — распахнута
казенная палата,
И три судьбы воссели —
черны рукава.
Что СЕРДЦЕ слева село —
всякому понятно.
УМ — посредине,
Ясно — голова!

ДУША пропела:
«Что у вас, проситель?»
И СЕРДЦЕ в мантии
взглянуло подобрей.
И только УМ —
холодный повелитель —
Глядел так строго
он из-под бровей.

Я так старался —
медом разливался.
Своей мечте
я сам был адвокат.
Лишь под конец
с опаскою признался,
Что, дескать, я
влюбиться был бы рад.

ДУША пропела:
«Хоть сейчас, проситель!»
И СЕРДЦЕ молвило,
что тронуто весьма.
А УМ молчал.
Ну, что же, повелитель:
Я и хочу
влюбиться без ума!

— Как без ума?! —
взорвался УМ.
— Безумец!!
Что?! Бунтовать?!
Схватить его!
Казнить!

О, нет, судья!
Коль вправду
я безумен,
Не вольно вам
безумного судить.

И я ушел,
забрав мечту с собою.
Утерся УМ
казенным рукавом...
ДУША и СЕРДЦЕ, главное,
со мною.
А УМ...
Да разве ж есть
любовь с умом?

1984 г.
Киев

«СТРАННАЯ» ТРИЛОГИЯ

I. Пластилия

Мягко-жёлтая,
липко-синяя,
Есть на свете страна
Пластилия.
    Может, в Африке,
    а, может, в Индии —
    Где-то есть она —
    Пластиндия.

И живут в той стране,
ну, конечно же,
Пластилиновые
человечки.

    Пластинцами
    называются,
    Между нами часто
    встречаются.

Пластилиновые
у них личики,
И глаза — и те
с пластилинчика.

    Пластилиновыми
    держат пальчиками
    Рюмку-вилку
    ихние мальчики.

Ну, а девочки
липнут глиною —
Ведь сердчишки у них
пластилинные.

В общем, липкие
до нескромности
Всюду странности там
и условности.

    Ни одной прямой
    ровной линии
    Не найдёшь в стране
    Пластилии.

Все округлое там,
все овальное.
И такие все ходят
печальные:

    — Мы на эту жизнь
    обижаемся!
    Очень тяжко мы
    прогибаемся.

На пороге мы
деградации.
Приучили нас
к деформации.

    И теперь нас очень
    нервирует,
    Если что-то
    не деформирует.

* * *

Пусть же бранью всё
не закончится:
Пластинцам жить
тоже хочется...

II. Камнебургия

Мрачно-чёрная,
жутко-бурая —
Есть на свете страна
Камнебургия.
То ль на Марсе,
то ль на Меркурии —
Где-то есть она —
эта Бургия.

И живут в той стране,
ну конечно же,
Только каменные человечки.
Камнебуржцами называются,
Между нами часто встречаются.

Все из камня у них —
дюже прочные
Руки-ноги и органы прочие.
Жизнь им райская обеспечена —
Не знакомы им боли в печени.

Не страдают они и инфарктами —
Подтверждается это фактами.
Невозможна боль
в зубе и в душе,
Если камень ты
с пяток до ушей.

Красота! Внутри все гранитное,
Безотказное, монолитное.
Да доказано всей наукою,
Как удобно быть каменюкою.

В общем, ясно без агитации:
Прогрессирует эта нация...

Камнебуржцев вы
тоже видели.
Или вас ещё не обидели?
Или вам по душе, по ране вам
Не прошлись
сапожищем каменным?

Осторожнее,
люди-братчики!
Ходят по миру
камни мрачные.
Валуны кругом бродят хмурые,
Глыбы чёрные, скалы бурые.

По мозолям прут,
души топчут нам,
Потому как ест
язва их одна:
Хоть и каменные,
но аж вибрир-р-руют,
Если что-то
не деформируют!

III. Стеклострания

Есть на свете страна
без названия,
Назовём ее —
Стеклострания!

Без названия,
без признания,
Есть такая страна —
Стеклострания!

И живут в той стране
люди странные,
Люди странные,
все стеклянные.
Стеклостранцами
называются,
Между нами тоже
встречаются.

Улыбнулся вам
кто-то искренне,
Поделился радости
искоркой —
Знайте, это он был,
действительно, —
Житель той страны
удивительной.

Или вот ещё —
не пустяк совсем —
Уступили место
в троллейбусе!
Это сделал,
знаю заранее,
Человечек из
Стеклострании!

Он поможет вам,
от придёт всегда,
Если будет знать,
что у вас беда.

Верь, на боль твою
в дни печальные
Отзовется сердце
хрустальное.

Оглянись на мир —
он сияет весь!
В нем пока ещё
стеклостранцы есть!
Пусть же племя их
не кончается,
Пусть нам в жизни
чаще встречается!

*Мягко-жёлтая, липко-синяя,
Есть на свете страна Пластилия...
Мрачно-чёрная, жутко-бурая —
Где-то есть страна Камнебургия...
Без названия, без признания,
Есть такая страна — Стеклострания...
Друг, ответь-ка мне
на вопросище:
А к какой стране
ты относишься?*

*1985 г.
Киев, журфак*

ЧИ РАДІСНО ПІСНЯМ, КОЛИ ЇХ НЕ СПІВАЮТЬ?

Чи радісно пісням, коли їх не співають?
І нащо я спитав, я ж сам те добре знаю,
Як гірко тим пісням,
Ой, гірко ж як пісням,
Коли їх забувають за півдня.

Чи боляче серцям, коли їх не кохають?
І нащо я спитав, я ж сам те добре знаю,
Як боляче серцям,
Ой, боляче ж серцям,
Коли їх не кохають до кінця.

Чи сонячно бува, коли й сонця немає?
І нащо я спитав, я ж сам те добре знаю,
Як сонячно бува,
Ой, сонячно ж бува,
Коли твоїх пісень бринять слова!

Чи доля в тебе є, на зірку ти гадаєш?
І нащо я спитав, я ж сам те добре знаю,
Що доля в того є,
Лиш в того доля є,
Хто не гадає на життя своє.

Чи радісно пісням, коли їх не співають?
Чи боляче серцям, коли їх не кохають?
Чи сонячно бува, коли й сонця нема?
А долю як знайти — скажи...

1983 р. Київ

ЗМІСТ

Передмова	3
* Батькова наука	9
Про слова	11
* Мамо, вічно будь!	12
* Яблуневий рік	14
Ой давно ж я був удома!	16
* Додому	18
Краю мій вишневий	20
* Повертайтеся, лелеки	22
Сум	23
І чому не клен я...	24
* Мрія	25
* Промайнуло літо...	27
* Раптовий сніг	28
Зимове	29
Втеча	31
* Я душею вересень...	32
* Дякую тобі...	34
Сповідь	36
* Здрастуй, ясен	38
* Розминулись, розійшлись...	40
Я вчора вмер...	41
* Зоря	42
Декому	44
Другові	46
Памяті В. Чорновола	47
* Дорожня	49
* О душах	52
Разговор с зеркалом	54
* Я — зеркало	57
Душа людская — тот же дом	58
Надежда, Вера и Любовь	59
У морозного окна	60
* Вечер	61
* Призадумался вечер	63
* Облака	64
* Первой учительнице	65
* Как этот тополь...	67
Комбату	68
Алексею Миролюбову	70
* Песенка о неговорящем попугае	73
* Платье новое	75
* Каучуковые минуты	76
Суд любви	77
«Странная» трилогия. Пластилина	80
Камнебургия	82
Стеклострания	83
Чи радісно пісням, коли їх не співають?	86

(* пісня записана на аудіодиску, що додається до книги)

Літературно-художнє видання

Качула Віктор Володимирович

**«НЕБО — ВИЩЕ
ТАМ, ДЕ МИ!»**

Вірші. Пісні

Редактор
Данило Кононенко

Підписано до друку 20. 11. 2012

Формат 60x84 ¹/₁₆

Папір офсетний 70 ^г/_м².

Гарнітура Ukrainian School Book

Друк офсетний.

Умовн. друк. арк. 6

Тираж 300 екз.

Видавництво «ДОЛЯ»:
95022, м. Сімферополь, вул. Виноградна, 22
Тел./факс: (0652) 57 30 01
E-mail: vbasurov@mail.ru
Свідоцтво про реєстрацію
і внесення до державного реєстру
ДК № 343 від 23. 02. 2001 р.